

Univerzita
Komenského

100

De tolk als acteur

Theatertraining als voorbereiding op tolkentraining

Drs. Juul Wolters

Lector Nederlands, Comeniusuniversiteit in Bratislava

Juultje.wolters@uniba.sk

Dagen van het Nederlands – Lublin, PL

13.11.2020

Vragen

1. Hoe kan een tolkstudent getraind worden voor het “echte werk”?
2. Welke problemen ervaren tolk(talen)studenten?
3. Hoe kan theatertraining bijdragen aan de tolkvaardigheden van tolkstudenten ?
4. Welke resultaten geven theatertraining?
5. Onderzoeksvragen

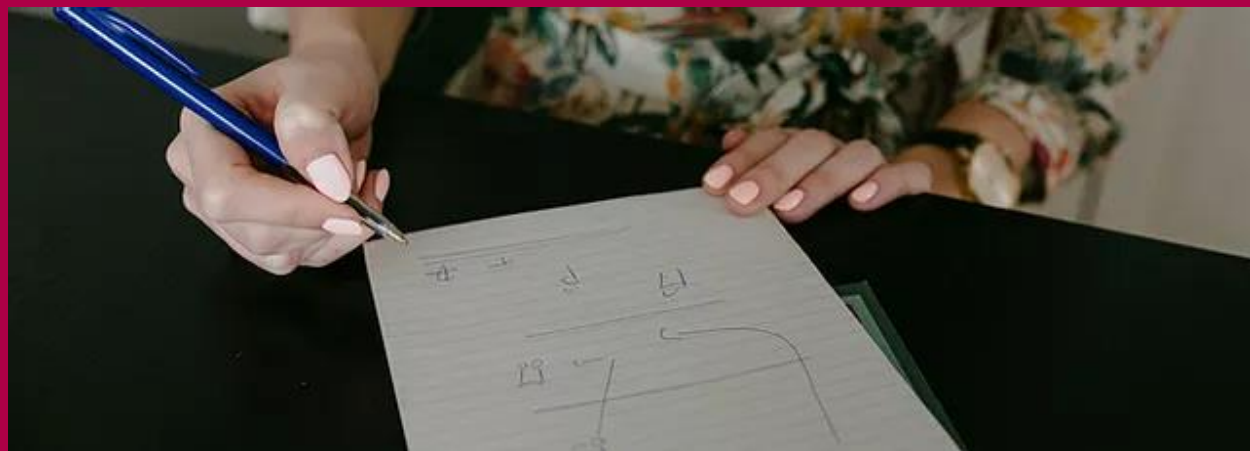
Wat is tolken?

- **Vertalen en tolken**: idee of boodschap vanuit een brontaal met de bijbehorende cultuur naar een doeltaal met de bijbehorende cultuur wordt overgebracht. Er wordt geprobeerd om dezelfde betekenis en hetzelfde effect te bewerkstelligen personen met bepaalde intenties (Pöchhacker, 2016)

Tolken

- Mondeling
- In het hier-en-nu
- Eenmalige prestatie
- Verschillende modi en contexten

Tolktechnieken > consecutief en simultaan tolken

Context > dialoog- en conferentietolken

Wat hebben tolken en theater met elkaar te maken?

- *Performing art* (Weller, 2006)
Interpreting/interpretar (betekenis acteren in het Spaans) > interpreteren (NL)

1. Verbale communicatie
2. Publiek aanwezig
3. In het hier-en-nu
4. Eenmalige gebeurtenis

Tolken: beheersen van (minimaal) twee talen

Waarom kan theatertraining nuttig zijn voor tolkstudenten?

Theaterdocentopleiding, ArtEZ in Arnhem

Master in Tolken Duits-Spaans, Universiteit Antwerpen

ArtEZ hogeschool
voor de kunsten

Universiteit
Antwerpen

Waarom kan theatertraining nuttig zijn voor tolkstudenten?

Uitdagingen van het tolken >

o.a. taalbeheersing,
culturele kennis,
tolktechnieken (notitietechniek, simultaan),
uitstekend geheugen, technologische kennis,
omgaan met onvoorziene omstandigheden (improviseren) > “crisismanagement” (Gile, 1995)

Persoonlijke uitdagingen van tolkstudenten >

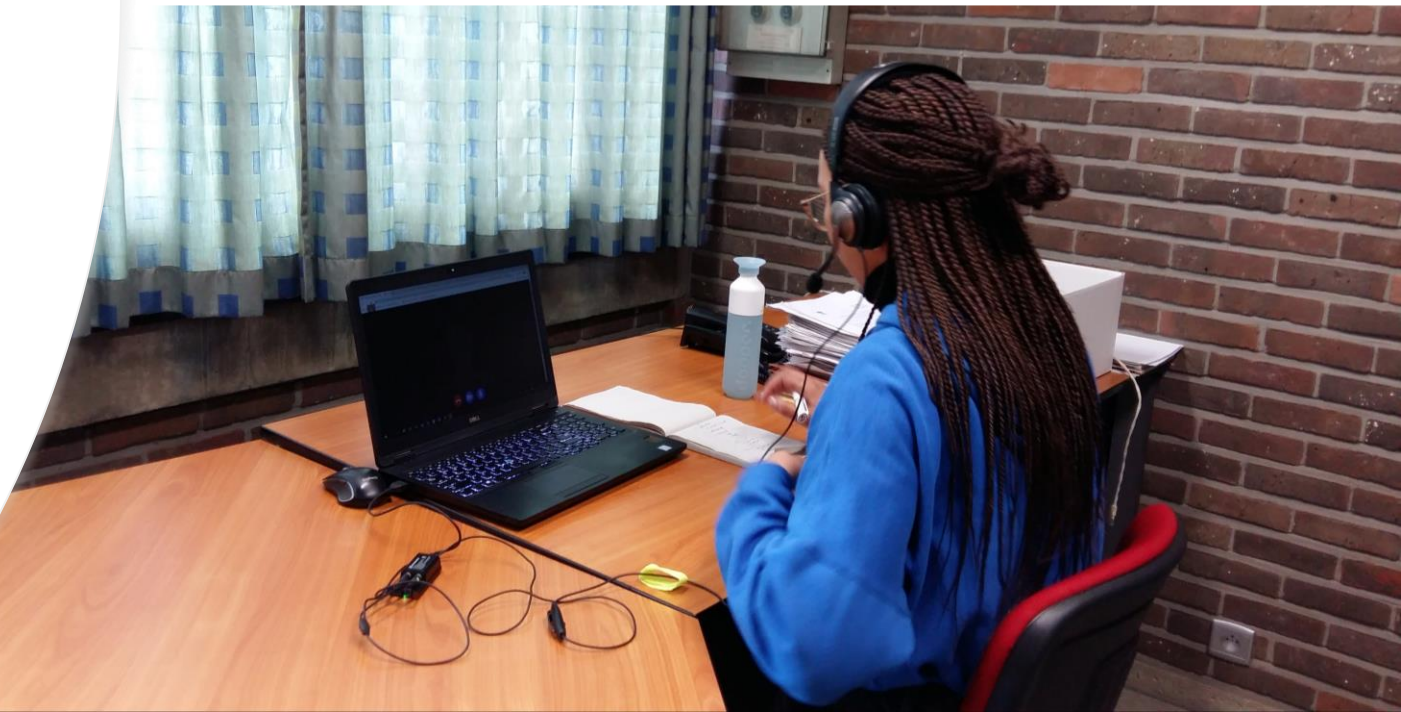
Podiumvrees,
taalperfectionisme,
concentratieproblemen,
niet om kunnen gaan nieuwe situaties,
gebrek aan empathie,
angst en stress voor hiërarchie in de les

Waarom kan theatertraining nuttig zijn voor tolkstudenten?

Hoe kunnen tolkstudenten getraind worden voor het "echte werk"?

- Situated learning (González-Davies & Enríquez Raído, 2018)
- Rollenspellen voor dialogetolken > wordt als nuttig ervaren door tolkstudenten (Wolters, 2019)

Maar > beginnen bij het begin

Theatertraining (theatertechnieken) om het tolken te verbeteren

Cho en Roger (2010)

- In staat zijn om te accepteren > wat is de situatie? Accepteren en reageren
- Geheugentraining/logische redeneringen > niet te veel nadenken, doen
- Waarnemen > meer bewust van non-verbale communicatie, inleven
- Anticiperen > letten op conjuncties
- “uitzetten” van eigen situatie > wat is je doel? tolken

Resultaten

- intuïtiever in het hier-en-nu anticiperen met een relaxte houding
- Minder bezig met kritiek
- Focussen op oplossen van “problemen”
- Gemotiveerder
- Verhoogde concentratie
- Sneller denken
- Creatiever
- Betere resultaten van tolken

(Cho & Roger, 2010)

Conclusie > Vragen >

Toepasbaar op meerdere vlakken van het (vreemde) taalonderwijs?

Hoe kunnen (aspecten) van theatertechnieken worden geïntegreerd in het (vreemde) taalonderwijs?

Bronvermelding

Cho, J., & Roger, P. (2010). *Improving Interpreting Performance through Theatrical Training*. *The Interpreter and Translator Trainer*, 4(2), 151–171. <https://doi.org/10.1080/13556509.2010.10798802>

Gile, Daniel (1995). *Basic concepts and model for interpreter and translator training*, Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

Gonzalez-Davies, M., & Enríquez Raído, V. (2018). *Situated Learning in Translator and Interpreter Training*. Taylor & Francis.

Pöchhacker, F. (2016). *Introducing Interpreting Studies (2e ed.)*. Londen & New York: Routledge.

Weller, G. (2006). *Fundamental aspects of interpreter education: Curriculum and assessment*. *Interpreting International Journal of Research and Practice in Interpreting*, 8(2), 244–247. <https://doi.org/10.1075/intp.8.2.11wel>

Wolters, J. (2019). *Situated Learning in het tolkonderwijs: oefenen met rollenspelen voor afstandstolken*. (Masterscriptie). Geraadpleegd van <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip,url,uid&db=cat01187a&AN=ABC.c.lv.d.14941395&lang=nl&site=eds-live>